

בש"פ 5145/18 - אירינה פייסמן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5145/18

לפני: כבוד השופטת ע' ברון

המבקשת: אירינה פייסמן

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי
מרכז לוד מיום 2.7.2018 (כבוד סגן הנשיא י' שפסר)
ב-עמ"ת 68750-06-18.

בשם המבקשת: עו"ד וליד כבוב; עו"ד עומר גואטה

החלטה

בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 2.7.2018 (כבוד סגן הנשיא י' שפסר) ב-
עמ"ת 68750-06-18, במסגרתה התקבל ערר שהגישה המדינה על החלטת בית משפט השלום בראשון לציון מיום
28.6.2018 (כבוד השופט א' כהן) ב-עמ"ת 54432-06-18. בהחלטתו, הורה בית משפט השלום על שחרורה של
המשיבה ושל אחר למעצר בית.

רקע והליכים קודמים

1. נגד המבקשת ואחד אחר (להלן: הנאשם האחר וביחד: הנאשמים) הוגש כתב אישום המייחס להם עבירות של
קשירת קשר לביצוע פשע (בהתייחס למבקשת מדובר בריבוי עבירות) לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין,
התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). למבקשת אף יוחסה עבירה של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 לחוק העונשין.

עמוד 1

על פי עובדות כתב האישום שיוצגו בתכלית הקיצור, בעקבות סכסוך עסקי שביסודו חוב כספי, פעלה המבקשת במספר דרכים להשיב את החוב. לשם כך קשרה קשר עם הנאשם האחר ועם אדם נוסף שנגדו הוגש כתב אישום נפרד, כדי לאתר את בעל החוב שנמצא מחוץ לארץ באותה העת, ולהניעו לשלם את החוב תוך פגיעה בגופו, הפעלת לחץ, והטלת אימה.

בד בבד עם הגשת כתב האישום נגד הנאשמים, הוגשה לבית משפט השלום בקשה למעצרו ולמעצרו של האדם הנוסף עד תום ההליכים נגדם.

בדיון שהתקיים לפני בית משפט השלום ביום 28.6.2018 לא הייתה מחלוקת בין הצדדים באשר לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר. בהתייחס לבקשת המדינה למעצר הנאשמים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם, ציין בית המשפט כי המדובר בכתב אישום חמור, וכי כאשר מדובר בעבירות סחיטה נוטה בית המשפט להורות על מעצר עד תום ההליכים; ואולם כל מקרה נשקל לפי נסיבותיו. במקרה דנן, בהתייחס למבקשת, סבר בית המשפט כי יש לתת את הדעת להיעדרו של עבר פלילי, לכך שמדובר במסכת אירועים המהווה פרשת אחת מסיומת בחייה של המבקשת שהסתיימה מבלי שנגרם נזק, וכן לכך שהרקע לסכסוך העסקי אינו ברור ולכך שכתב האישום אינו מפרט על גובה החוב. עוד ציין בית משפט השלום כי המבקשת היא אם לפעוט בן שנתיים. בית המשפט התרשם מן המבקשת, שעצורה יחד עם המעורבים האחרים בפרשה מיום 12.6.2018, כי חוויית המעצר אינה קלה עבורה וכי הזמן שבילתה במעצר מהווה אלמנט מרתיע. בנסיבות המתוארות מצא בית משפט השלום כי יש להורות על שחרור המבקשת וכן הנאשם האחר בפרשה למעצר בית. בית משפט השלום לא נדרש בהכרעתו לתסקיר מטעם שירות המבחן, בקובעו כי כלל הנתונים הנדרשים לצורך הכרעה מצויים בפניו. עוד מצא בית המשפט את המפקחות המוצעות ראויות למלאכת הפיקוח ואף בא-כוח המדינה לא חלק על טיבן של המפקחות. לפיכך, הורה בית משפט השלום על שחרורה של המבקשת ושל הנאשם האחר למעצר בית בתנאים שפורטו בהחלטה.

2. המדינה הגישה לבית המשפט המחוזי ערר ובקשה לעיכוב ביצוע החלטתו של בית משפט השלום (עמ"ת 68750-06-18). לטענתה, נסיבות המקרה מצביעות על מסוכנות גבוהה הנשקפת מהנאשמים, ולא ניתן משקל של ממש לכך שמדובר בנאשמים מניפולטיביים שרקמו בקור רוח ובעוד מועד תוכנית עבריינית לפגיעה באדם במקום מושבו (שנמצא במדינה אחרת) תוך שימוש בגורמי חוץ עבריינים, ואיומים מפורשים על בעל החוב ובת זוגו. המדינה סבורה כי הנסיבות הן כאלה שמעידות על הנאשמים שיעשו כל שניתן על מנת להשיב את החוב. הודגש כי התוכנית העבריינית נרקמה באמצעות שימוש במכשירי טלפון סלולארי, ומשכך אין בשחרורם של הנאשמים למעצר בית כדי למנוע את ביצוע תוכניתם אם ישוחררו ולאין את מסוכנותם. המדינה סברה כי קיים חשש ממשי לסכנה לחיי אדם, שיבוש הליכי משפט והימלטות מאימת הדין, ומשכך על בית המשפט להורות על מעצר הנאשמים עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם, ולמצער להורות על עריכת תסקיר מאת שירות המבחן. מנגד, הנאשמים ובהם המבקשת סמכו ידיהם על החלטת בית משפט השלום וטענו כי אין להתערב בה, הן בהתייחס להחלטת השחרור לחלופת מעצר הן בהתייחס להיעדר הצורך בתסקיר מאת שירות המבחן. בא-כוח המבקשת טען כי התנאים הנלווים לחלופת המעצר שעליהם הורה בית המשפט - איסור יציאה מהארץ, הפקדת דרכונה של המבקשת, הפקדת כספים ואיסור יצירת קשר, מאיינים את מסוכנותה.

בית המשפט המחוזי סבר כי המבקשת והנאשם הנוסף "בני שחרור 'בפן העקרוני'", והוסיף כי לא ניתן לקבוע כי עניינם אינו מצדיק חלופה מכל וכל. כן ציין בית המשפט המחוזי כי אמנם לא כל מקרה דורש עריכתו של תסקיר מטעם שירות המבחן; ואולם נקבע כי "נסיבות ענייננו מלמדות על מורכבות שלא ניתן להתעלם ממנה והמצדיקה בחינה

מעמיקה יותר, כזו שלא ניתנת היתה לדעתי להיעשות על ידי בית המשפט במסגרת הדיונית שעמדה לפניו". בית המשפט ציין כי חומר הראיות מצביע על היערכות ביצועית מעשית; וכי אין מקום להיבנות מכך שהתערבותה של המשטרה, שסיכלה את התוכנית העבריינית, הביאה בשלב זה לסיומה של הפרשה מבלי שנגרם נזק. בית המשפט הוסיף כי עבירות של סחיטה ואיומים מתאפיינות מעצם טיבן בכך שניתן לבצען מהבית תוך שימוש באמצעי תקשורת, ומשכך הן אינן מתאימות על פי רוב לחלופת מעצר. עוד קבע בית המשפט כי נסיבותיו המיוחדות של המקרה ואופיו מצדיקות קבלת תסקיר מעצר שבמסגרתו תיבחן על ידי הגורם המקצועי מידת המסוכנות הנשקפת מהנאשמים והתאמת המפקחות המוצעות על ידי המבקשת לתפקיד. משכך, נקבע כי הערר מתקבל במובן זה שבית המשפט הורה על עריכתו של תסקיר שירות מבחן בעניינם של הנאשמים שיוגש לבית משפט השלום עד ליום 12.7.2018, תוך שבית המשפט הפנה את תשומת לב שירות המבחן לכך שהמבקשת היא אם לפעוט בן שנתיים העצורה מיום 12.6.2018 ומשכך התבקש שירות המבחן לתת עדיפות לבחינת עניינה. לאחר שיוגש התסקיר, נקבע כי התיק יוחזר לבית משפט השלום לצורך בחינת האמור בו, שאז יחליט בית משפט השלום בנוגע למעצר בהתאם לשיקול דעתו.

החלטה זו היא העומדת במרכז בקשת רשות הערר.

3. המבקשת טוענת כי בניגוד לאמור בהחלטת בית המשפט המחוזי, אין מדובר במקרה יוצא דופן במורכבותו, לדבריה, עסקינן בעבירה לכאורה שנעשתה לצורך השבת חוב, ואין מדובר במקרה של סחיטה כמשלח יד. המבקשת מלינה על קביעת בית המשפט המחוזי שלפיה יש לערוך תסקיר מטעם שירות המבחן. לגישתה החלטת בית משפט השלום מעמיקה ומנומקת דיה. הודגש כי בית משפט השלום שקל את כל השיקולים הרלוונטיים, בחן את המפקחות המוצעות ואף בא-כוח המדינה לא חלק על טיבן. בנוסף טוענת המבקשת כי המסוכנות שאליה התייחס בית המשפט המחוזי בהחלטתו זכתה למענה בהחלטת בית משפט השלום, שהורה על מעצר בית מלא, איסור יצירת קשר עם מי מהמעורבים בפרשה, איסור על יצירת קשר טלפוני עם כל גורם המצוי מחוץ לגבולות המדינה, איסור על יציאה מן הארץ והפקדת דרכון, כמו גם על ערבויות בסכומים גבוהים הן מטעם המפקחות הן מטעם המבקשת.

דיון והכרעה

4. לאחר עיון בבקשת רשות הערר, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות, ללא צורך בתגובת המדינה או בקיום דיון בערר לגופו. כפי שיבואר, אני סבורה כי נסיבות המקרה מצדיקות את התערבותו של בית משפט זה ב"גלגול שלישי"; וכך במיוחד בעיתו שבו הוגשה הבקשה.

עסקינן במצב שבו נקבע כי מתקיימים התנאים למעצר עד לתום ההליכים, אך בד בבד הוחלט להורות על תסקיר מטעם שירות המבחן על מנת לבדוק אפשרות של שחרור לחלופת מעצר וטרם שיוחלט בעניין זה; ואילו המבקשת סבורה, כפי שקבע בית משפט השלום בהחלטתו, כי אין צורך בתסקיר וניתן לשחררה לחלופת מעצר אף מבלי להידרש להמלצתו של הגורם המקצועי.

מדובר אם כן ב"ערר ביניים", שבית משפט זה יידרש לו רק בהתקיים נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת; ובהן כאשר נפלה טעות ברורה בהחלטה הנוגעת לקיומה של עילת מעצר או לקיומן של ראיות לכאורה, או כאשר מתעורר חשש ממשי כי מעצרו של העורר אינו חוקי מסיבה אחרת (ראו בש"פ 3771/17 סלאמה נ' מדינת ישראל (9.5.2017); בש"פ 4026/15 מזאריב נ' מדינת ישראל (15.6.2015) (להלן: עניין מזאריב); בש"פ 7520/14 פלוני נ' מדינת ישראל (11.11.2014)). בהקשר זה נקבע כי "המצב הראוי והרצוי הוא שהדיון בערר על כלל הקביעות הנוגעות למעצר עד תום ההליכים, יידחה עד אשר יסתיים הדיון במכלול כולו, ובתוך כך, באפשרות שחרור הנאשם לחלופת מעצר. זאת, על-

אף שיתכן שבמקרים אחדים יהא בכך כדי להותיר את הנאשם במעצר מספר ימים נוספים" (בש"פ 371/15 בלעום נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (19.1.2015)). שיקול מרכזי נוסף הוא המועד הצפוי לסיום הדיון לפני הערכאה הדיונית ולמתן ההחלטה בעניין אפשרות השחרור לחלופת מעצר - ככל שהמועד בו צפויה להתקבל ההחלטה קרוב, יהיה זה מוצדק לאפשר לערכאה הדיונית לסיים את מלאכתה (עניין מזאריב, פסקה 5). ויצוין, כי אין באמור כדי למנוע מנאשם את הזכות להגיש ערר על החלטת ביניים כאמור, בהינתן המקרה המתאים; ואולם בפסיקה הודגש כי לבית המשפט מסור שיקול הדעת אם לדון בערר חרף השלב הדיוני שבו הוגש או להמתין להחלטה המשלימה וזאת תוך התחשבות בשיקולים של יעילות הדיון וחסכון במשאבי שיפוט (בש"פ 478/12 אל אעסם נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (23.1.2012)).

5. בהינתן האמור, לא מצאתי עילה להידרש לערר לגופו בשלב זה. בית המשפט המחוזי הפעיל את שיקול הדעת המסור לו, לאחר בחינת המקרה, נסיבותיו והשיקולים הרלוונטיים, וקבע כי ראוי שבחינתה של חלופת מעצר תיעשה לאחר שיינתן תסקיר מאת שירות המבחן והתמונה תתבהר; וזאת בשים לב לאופיין של העבירות ולחומרתן של כתב האישום, לכך שבתי המשפט נוטים על פי רוב להורות על מעצר נאשמים מאחורי סורג ובריה בעבירות סחיטה, ולכך שהתוכנית העבריינית לא יצאה אל הפועל אך בשל התערבותה של המשטרה. אינני סבורה כי נפל פגם באופן שבו הפעיל בית המשפט המחוזי את שיקול דעתו, ואין זה המקרה החריג המצדיק דיון ב"ערר ביניים", לא כל שכן כאשר עסקינן ב"גלגול שלישי". יוסף לכך, מבלי שאקל ראש בקושי הכרוך בכך שהמבקשת בהיותה אם לפעוט בן שנתיים תיוותר במעצר, כי לוח הזמנים שנקבע הוא כזה שתסקיר שירות המבחן צפוי להיות מוגש עוד השבוע (עד ליום 12.7.2018) ויש להניח כי בית משפט השלום ייתן החלטתו בהקדם האפשרי.

לפיכך, לאחר עיון בבקשה לרשות ערר ובצירופותיה הבקשה נדחת על הסף, ויצוין כי בעיתוי הנוכחי סבורתני כי לא היה כל מקום להגשתה.

ניתנה היום, כ"ו בתמוז התשע"ח (9.7.2018).

ש ו פ ט ת